

Списание за наука

„Ново знание“

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Академично издателство „Талант“

Висше училище по агробизнес и развитие на

регионите - Пловдив

New Knowledge

Journal of Science

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Academic Publishing House „Talent“

University of Agribusiness and Rural Development

Bulgaria

<http://science.uard.bg>

THE EFFECT OF PROJECT WORK. NEW CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

Veselina Stefanova

University of agribusiness and rural development - Plovdiv, Bulgaria

Abstract: “Learning by doing - learning through activities” - this is how the method of project-based learning in English-speaking countries is characterized, the meaning of which is the independent mastery of the educational material by students and the creation of a specific product that allows them to feel successful and fulfilled.

A foreign language implies the creation of the most favorable conditions for the disclosure and manifestation of the creative potential of students when working on projects: they develop imagination, fantasy, thinking, an internal motive for speaking is formed, a need arises to express oneself and take part in communication.

The “learning project” method is one of the ways to create a pedagogical problem-creative situation of communication between a teacher and a student, in the course of which each student (regardless of the available opportunities) can show initiative, creativity, a research approach when processing the foreign language material.

Keywords: learning process, planning activities, teachers, methodology, foreign language learning, project-based learning, innovative methods.

ЕФЕКТЪТ ОТ РАБОТАТА ПО ПРОЕКТИ. НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ

Веселина Стефанова

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

Резюме: „Учене чрез правене - учене чрез дейности“ - така се характеризира методът на проектно базираното обучение в англоговорящите страни, чието значение е независимото усвояване на учебния материал от учениците и създаването на специфичен продукт, който им позволява да се почувстват успели и реализирани.

Чуждият език предполага създаването на максимално благоприятни условия за разкриване и проява на творческия потенциал на учениците при работа над проектите: развиват въображение, фантазия, мислене, формира се вътрешния мотив за говорене, възниква необходимост да се изкаже и вземе участие в общуването.

Методът „учебен проект“ е един от пътищата за създаване на педагогическа проблемно-творческа ситуация на общуване между учител и ученик, в хода на който всеки ученик (независимо от наличните възможности) може да прояви инициатива, творчество, изследователски подход при преработване на чуждоезиковия материал.

Ключови думи: учебния процес, планират дейностите, преподаватели, методология, чуждоезиковото обучение, проектно-базираното обучение, иновативните методи

ВЪВЕДЕНИЕ

Във века на новите технологии и изкуствения интелект, в който се обучават деца от нова генерация, се изисква от учителите постоянно да сменят подхода и методиката на преподаване. Голямо предизвикателство пред учителите по чужд език е различното ниво на владеене на езика от страна на учениците. Проекта е възможността учениците да изразят собствените си идеи в удобна, креативно обмислена форма. Използвайки тази методология в работата си, стигнах до извода, че този метод на преподаване решава и проблема за повишаване на активността на всеки ученик, създава ситуация за тяхната творческа активност в учебния процес. Лексикалният навик е неделима част от всички видове речева дейност, чието формиране, усъвършенстване и развитие е една от основните задачи на чуждоезиковото обучение. Успешното развитие на способността да се чете, говори или да се слуша не е възможно без трайни знания и умения в областта на лексиката, защото с нейна помощ се осъществява приемането и предаването на информация. В тази връзка, в часовете по чужд език се отделя сериозно внимание на работата върху лексиката. Лексикалните навици се характеризират с висока степен на осъзнатост, която се проявява при избора на думи, при тяхното съчетаване с други думи, в зависимост от целите на комуникация. В запаметяването на лексиката активно участие вземат всички видове памет: зрителна, която се тренира с четене и писане на думите; слухова, която се развива с възприемане на чужд език чрез слушане и говорене; моторна, свързана с работата на органите на речта и изписването на думи; логическа, с чиято помощ се осъществява пълно и цялостно осмисляне на усвоения материал. Във всеки урок по чужд език ние работим по разширяването на речниковия запас, над всяка дума, свързана с конкретен обект и ситуация. В процеса на работа се следва определен алгоритъм на действие не само от учителите, но и от учениците. В практиката си се стремя учениците ми да осъзнаят, че запаметяването на думи не трябва да бъде механично, че всяка дума трябва да бъде разбрана, правилно произнесена, прочетена, написана и използвана в конкретната езикова ситуация. Едва след като думата получи ясен смислов, слухов и графичен образ в съзнанието на ученика, може

да се започне работа по нейното запаметяване. Ефективността на усвояването на лексиката зависи от личността на учителя, от неговите професионални умения, от креативността му. Самият учител търси нови приоритети в дидактическите стратегии, за да направи обучението забавно, атрактивно и мотивиращо творческия потенциал на учениците, за да виждат приложимостта на това, което учат.

Най-близки до сетивността и интересите на децата са интерактивните методи на преподаване. В зависимост от възрастовите особености, може да бъдат прилагани следните методи: ситуационни методи, казуси, симулации, игри, дискусии, дебати, брейнсторминг, анкети и много други. Изключително подходящ начин за овладяване на нова лексика и развитие на уменията за говорене предлага проектно базираното обучение. Когато се стремим да развиваме ключовите компетентности на учениците, може да очакваме високи резултати. Проектно базираното обучение дава възможност да се обвържат знанията по английски език с другите културнообразователни области, защото се основава на междупредметните връзки.

Обект на представяне са ученици от 7.^а и 7.^б клас, които изучават английски език в Средно училище „Христо Ботев” град Тутракан, област Силистра. Базата за осъществяване на проектна дейност в часовете по английски е подчинена на структурата на учебната система “Live Beat for Bulgaria” на издателство Pearson Longman за съответните класове, на предлаганите идеи за проекти след всеки раздел от учебния материал, който е съобразен с учебните програми.

ТЕОРЕТИЧНИ АСПЕКТИ НА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПРОЕКТНО БАЗИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ

Целта на проектно базираното обучение е учениците самостоятелно да извършват проучвания, да планират дейностите си, да презентират резултатите от работата си. Положителното в този вид дейност е груповата, екипната работа, която формира толерантност към чуждото мнение. Активната страна са учениците, а учителят е в ролята на консултант и партньор, като ги подкрепя в тяхната творческа дейност. Така се повишава мотивацията за учене, а показаните резултати са много по-високи. Освен това изграждат социални и практически умения, както и интелектуални умения (в процеса на планиране на дейността, при търсене на решения на проблемите, при аргументиране на мнения). Следователно този метод на обучение допринася до голяма степен за по-бързото и трайно усвояване на лексиката в часовете по чужд език. Автоматизацията на думите става на основата на речеви упражнения. Важно е учителят да разбира тяхната същност и специфика, за да може учениците да изпълняват не просто учебна задача, а комуникативна задача. Всички средства на методиката имат своите силни и слаби страни. Изборът е изцяло в ръцете на преподавателя.

Проектът е съвкупност от действия, специално организирани от учителя и извършвани независимо от учениците за решаване на проблем, който е от значение за ученика, който завършва със създаването на продукт. Под „метод на проекта“ се има предвид цялостен метод на преподаване, който позволява на учениците да упражняват независимост при планирането, организирането и наблюдението на своите дейности.

Учебният проект в образованието има забележителна история и философия. Той е устойчив педагогически конструкт, който има моменти на възход и принизяване. Различни по своята културно-цивилизационна принадлежност общности и общества са доразвивали неговите идейни и концептуални рамки, прилагайки го към практически неограничен кръг от педагогически цели. Настоящите измерения на употребата на учебните проекти в образованието са продукт на продължителна и сложна еволюция, довела до относително диференциране на приоритетите и до утвърждаване на безспорните достойнства на подхода. Тръгнал първоначално от професионалното образование, постепенно навлиза и се утвърждава в областта и на общото образование, преминава от полето на висшето

академично образование в това на средното образование, за да достигне и до практиката на предучилищните заведения.

Учебният проект се оказва изключително адаптивен и по отношение на новите образователни технологии, форми и методи на обучение. Специално е мястото му в различните варианти на творческо и самостоятелно учене, особено когато то е подкрепено от използването на съвременните комуникационни и информационни технологии. В англоезичната литература силно разпространена е употребата и на т.нар. проектно-базирано учене (Project-based Learning) и проектно-базирано преподаване (Project-based Teaching). Обикновено те се отнасят до практиката на учебните проекти в средното и висше образование. Става така, че един термин (учебен проект) обединява различни, относително автономни практически модели, които имат доста специфични теоретични основания. Основната цел на метода на проектите е да предостави на учениците възможност за самостоятелно придобиване на знания в процеса на решаване на практически проблеми или проблеми, които изискват интегриране на знания от различни предметни области. На учителя в проекта се възлага ролята на координатор, експерт, допълнителен източник на информация.

За разлика от други технологии, практикувани в училище, методологията на проектно базираното обучение дава възможност на учителя да включи учениците в реална комуникационна ситуация, въз основа на изследователски дейности, на съвместна работа и да види реални резултати. Проектите, предназначени за преподаване на език, имат както общи характеристики за всички проекти, така и отличителни черти, сред които следните са основните:

- използването на език в ситуации, максимално близки до условията на реална комуникация;
- акцент върху самостоятелната работа на учениците (индивидуална и групова);
- избор на тема, която представлява голям интерес за учениците и е пряко свързана с условията, в които се изпълнява проектът;
- избор на езиков материал, видове задачи и работна последователност в съответствие с темата и целта на проекта;
- визуално представяне на резултата.

С други думи, резултатът от работата на ученик по проект може да бъде както идеален продукт (заклчения, формирани знания въз основа на изучаване на информация), така и материален продукт (колаж, албум, туристическа брошура за да представи своята „малка родина“, писане на имейл до чуждестранен връстник, създаване на вестник, видео, водене на влог и др.). Добре е, когато и двата вида продукти се появяват в диалектичното си единство.

В обучението работата по учебен проект или проектно базираното обучение е цялостна стратегия за активизиране на познавателния потенциал на учениците. То разкрива широки възможности за личностно мотивиран и конструктивен процес на усвояване на знания.

Съществен елемент в работата по проект е създаването на продукт или артефакт чрез използване на специфични знания и умения и разрешаване на възникващите проблеми.

Моделът на проектно базираното обучение се характеризира като „среда, активираща ученето“, тъй като:

- е центриран върху ученето, а не върху преподаването;
- учениците самостоятелно планират, проектират и осъществяват своите идеи;
- включва множество информационни ресурси, чийто подбор, реструктуриране и използване се осъществяват от учениците;
- осигурява възможност за личностна изява в зависимост от знанията, уменията и компетентностите;
- стимулира сътрудничеството и толерантността към позициите на другите;

- осигурява условия за индивидуални знания, а не за копиране;
- учениците създават артефакти и са в състояние да защитят предназначението и смисъла им.

Темата трябва да е реална, автентична, значима (за учениците, за училищната общност).

Работата по проект позволява да се реализират такива акценти в обучението като самостоятелното проучване, анализиране и селектиране на информация, дискутирането по проблеми, работа в партньорски екипи. Разширява се и се разнообразява учебната среда на учениците: освен класната стая към тях се включват библиотеката, музея, места с природни и исторически забележителности и др. Проектно базираното обучение трябва да има е определена продължителност във времето, за да се разгърнат изцяло планираните дейности.

Работата по проект е интерактивна стратегия за реализиране на връзката между теоретичните знания и практическата дейност на учениците, за свързване на обучението с техния реален житейски и познавателен опит, за осъществяване на пълноценна социализация и за ориентиране в съществуващата информационна среда като необходими компетентности на съвременната личност.

ПРЕДСТАВЯНЕ И АНАЛИЗ НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Средно училище „Христо Ботев“, град Тутракан, се проведе открит урок, на който присъстваха 23 учители. По време на този учебен час бяха представени работите по изготвените проекти на учениците от 7.б клас на тема „Представям моето хоби / любимец“.

От проведеното анкетно проучване на учителите по английски език след наблюдавания от тях урок, изразяват повече положителни, отколкото отрицателни коментари. След анализи и обобщаване на резултатите от 5 въпроса от анкетата, съотношението е положителни-отрицателни мнения е 94% към 6%. Липсват критики по отношение на използваните методи и техники от страна на преподавателя. Сред изразените впечатления са топлото отношение на преподавателя към учениците, умението му да общува и взаимодейства с тях, приятната атмосфера на работа, включените съвременни интерактивни методи, игрови подходи, групова работа и др.

В анкетното проучване на учениците е проведено през учебната 2022/2023 година, когато са били в 7. клас и през предходната година започва прилагането на проектно базирано обучение в часовете по английски език.

Анкетата включва общо шест въпроса, като е проведена анонимно. Целта ѝ е да изследва нагласите на учениците по отношение изучаването на английски език, техния интерес към този учебен предмет, работата в часовете и резултата от прилагането на проектно базирано обучение в процеса на обучението.

Изводи от анкетно проучване за установяване нагласите и отношението на учениците към обучението по английски език:

- Учениците осъзнават, че изучаването на английски език е важно;
- С удоволствие посещават часовете по английски език, защото ги намират за интересни, както и методите и похватите, използвани от преподавателя;
- Според учениците проектно базираното обучение помага за развитието на комуникативните умения;
- Средната оценка, която учениците дават на часовете по английски език, е Отличен /5,75/

Педагогическото изследване

Предмет на изследването е ефективността на приложената нова технология на обучение – развиване на уменията за четене с разбиране по английски език чрез проектни дейности, задълбочаване на лексикалните и граматичните знания на учениците, свързани с

различни по жанр текстове, повишаване на социалната им активност, изграждане на умения за самостоятелно учене.

Обект на педагогическото изследване е процесът на обучение по английски език в 7. клас, свързан с развиването на умения за четене и възприемане на различни по жанр текстове по изучавани тематични области, както и изграждането на трайни умения за работа с ключови думи, извличане, анализиране и обобщаване на информация от тях, свързани със социокултурната компетентност на учениците от седми клас чрез използване на проектни дейности.

Цел на изследването е да се създаде технология за овладяване на знания и умения на учениците за възприемане на различни по обем, вид и трудност текстове на английски език по изучаваните тематични области, за развиване на умения за самостоятелно учене чрез проектна дейност и умения за самооценяване, както и да се провери ефективността на технологията в училищната практика.

➤ **Хипотеза на изследването:**

Ако в учебно-възпитателния процес се създаде и приложи технология за работа по проекти, насочена към събиране, анализиране, обобщаване на информация от различни източници и съставяне и представяне на текстове по различни тематични области и резултатите от нея се окажат успешни, то ще получим по-високи резултати в обучението по английски език.

➤ **Организацията на изследването:**

Педагогическият експеримент преминава през три етапа:

1. Предварителна подготовка:

– разглеждане на проблема в чуждоезиковото обучение и педагогическата практика;
– запознаване с характерните особености и начините на ползване на методите и средствата за реализация на изследването;

– запознаване с методите и средствата за отчитане, анализ и обобщение на резултатите от изследването;

– разработване на методически вариант на уроци с приложение на проектни дейности.

2. Основен етап – провеждане на изследването и диагностика.

3. Заключителен етап – анализ на резултатите от експерименталното изследване и извод.

За провеждане на педагогическия експеримент бяха използвани два седми класа от общообразователни паралелки в Средно училище ”Христо Ботев“, гр. Тутракан. Приех за експериментална паралелка да бъде 7.а, където в продължение на 3 месеца в часовете по английски език съвместих работата по изготвянето и представянето на проекти на теми от изучавани тематични области- представяне на технология за развиване на уменията за четене с разбиране с учебния процес и традиционните методи на преподаване – лекция, беседа, съчетани с работа по групи, а 7.б избрах за контролна паралелка, където преподаването и усвояването на материала вървеше по традиционните методи и служи за сравняване на данните от педагогическия експеримент. При двата класа беше проведен тест входно ниво, като въпросите и задачите са базирани на текстове за четене от изучавани тематични области. Изследването приключи с изходящ тест, на базата на който да се направи сравнение между постиженията на учениците, работили по експерименталната технология и тези, продължили по класическата схема на преподаване.

✚ **Статистическа обработка на резултатите от експерименталното изследване**

Тестовете са проверени и оценени по предварително зададени критерии и схема за оценяване. Анализът на данните от теста входно ниво показва и при двете паралелки слаби резултати и ниско ниво на лексикални и граматични знания, недостатъчни умения за работа с текст за четене, работа с ключови думи и разбиране на обща и конкретна информация,

отговори на въпроси от съдържанието на текст. Сравненията и анализите се пренасят върху изходното ниво. Наблюдават се следните резултати:

1. Среден успех на 7.а (експериментална паралелка), при която е включена работа по проекти е 5.25; Среден успех на 7.б (контролна паралелка), която работи по традиционната методика е 3.42. Средният успех на експерименталната паралелка е с 1.83 по-висок от средния успех на контролната паралелка.

2. От експерименталната паралелка няма ученици, които да попадат в критичния минимум за слаб, двама са получили оценка среден, двама са с оценка добър, единадесет човека са с оценка много добър и с отличен – тринадесет.

3. В експерименталната паралелка 13 ученици са получили отлична оценка, а в контролната – само 1.

4. В експерименталната паралелка няма слаби оценки, а броят на оценките „Среден 3” е 2, а в контролната паралелка са допуснати 2 слаби оценки, като броят на средните оценки е преобладаващ – 14.

5. В задачата за съставяне на отговори на въпроси към текст в експерименталната паралелка 8 ученици са оценени с максимален брой точки, а в контролната – 2.

Тези данни показват по-добра резултатност в усвояване на различни по жанр текстове за четене с разбиране по изучавани тематични области при паралелката, в която се прилагат иновативни методи за работа – включване на проектни дейности в учебните часове по английски език.

➤ **Статистическа проверка на хипотезата**

За да бъде доказана хипотезата относно по-добрите резултати от контролния тест за експерименталната паралелка е използван Критерий на Стюдънт (Нончева 2010).

T – критерият на Стюдънт за независими извадки се прилага за проверка на нулевата хипотеза за сравняване на средни аритметични величини, когато:

- Променливите са количествени и имат нормално разпределение;
- Извадките са две и са независими.

Измерването ще се извърши като се използва шестобалната система за оценка.

Интересуваме се дали след проведено обучение се е подобрило качеството на изпълнение на дадена дейност. Изготвили сме нормативен списък от действията, които следва да изпълни всеки ученик. Имаме максимален брой на тези операции. В таблици се дават резултатите от броя на оценките на всеки ученик. Прилага се скала за приравняване на точките в оценки.

Следва да се провери хипотезата, че при двете методики се получават едни и същи резултати при ниво на значимост 0,05 – прилага се двустранен тест.

Нулева хипотеза H_0 – Не съществува статистически значима разлика (зависимост) между получените резултати за изследваните характеристики.

$$H_0: \mu_1 - \mu_2 = 0$$

Алтернативна хипотеза H_a между изследваните характеристики се наблюдава статистически значима разлика (зависимост) и тя се дължи на проверявания фактор.

$$H_a: \mu_1 - \mu_2 \neq 0$$

H_0 – Не съществува статистически значима разлика (зависимост) между получените резултати за изследваните характеристики, т.е. резултатите от обучението не зависят от начина на преподаване.

H_1 – Между изследваните характеристики се наблюдава статистически значима разлика (зависимост) и тя се дължи на проверявания фактор, т.е. прилагането на проектни дейности при преподаване на текстове за четене по изучавани тематични области доведе до повишаване качеството на знания за разбиране и извличане на обща и специфична

информация. За проверката на тези хипотези е прилаган инструментът на Excel **t-Test: Two-Sample Assuming Equal Variances**:

t-Test: Two-Sample Assuming Equal Variances		
	Експериментална група	Контролна група
Mean	5,25	3,42
Variance	0,79	0,73
Observations	28	26
Pooled Variance	0,76	
Hypothesized Mean Difference	0,00	
df	52,00	
t Stat	7,69	
P(T<=t) one-tail	0,00	
t Critical one-tail	1,67	
P(T<=t) two-tail	0,00	
t Critical two-tail	2,01	

Таблица 1

Ако $|t \text{ Stat}| < t \text{ Critical}$, приемаме нулевата хипотеза $=0$

Ако $|t \text{ Stat}| > t \text{ Critical}$, отхвърляме нулевата хипотеза и приемаме алтернативната хипотеза $\neq 0$.

Модул от тестовата статистика ($t \text{ Stat}$) в този случай е 7,69 и тъй като тя е по-голяма от критичната стойност 2,01 за двустратен тест, то нулевата хипотеза се отхвърля и се приема алтернативната хипотеза. Това се потвърждава и от вероятността $P=0,00 < 0,05$.

Извод: Отхвърля се нулевата хипотеза H_0 – повишението на резултатите след обучението се дължи на случайни фактори и се приема алтернативната H_a , а именно, че повишението на резултатите на учениците от изследваната група се дължи на приложената технология на обучение- използване на проектни дейности при преподаване на текстове за четене с разбиране от изучавани тематични области по английски език в 7. клас.

Обобщения и изводи от педагогическия експеримент:

- Иновативните методи дават възможност на учениците за пряко включване в преподаване на учебния материал, което спомага да го разберат по-добре и да се постигнат целите, заложи в съответния урок.

- Повишава се личната мотивация на учениците, иницира се екипната работа.

- Установените между предметни връзки повишават мотивацията за работа и по други учебни предмети.

- Стимулира се познавателната активност на учениците.

- Подобряват се междуличностните взаимоотношения.

- Обучението чрез тази технология спомага за усъвършенстване и на други ключови компетентности, включени в новите рамки за образование – усвояват се умения за самостоятелно учене и събиране на информация, развиват се и се усъвършенстват социални и граждански компетентности.

Предимствата на тази технология са:

- учениците обогатяват лексикалните и граматичните си знания, за строежа на английските изречения, за различните видове текстове;

- развиват умения за четене с разбиране на различни по жанр текстове и извличане на обща и конкретна информация;

- прилагат наученото в реални ситуации на общуване;

- учениците работят в малки групи;

- преподавателят само подпомага обучението;

- съчетават се едновременно самостоятелното учене, работата по проект и симулационната игра в обучението по темите;

- учениците се насърчават към инициативност и самооценка;
- повишава се мотивацията за учене.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Надграждането, което се постига чрез учебните проекти по отношение на традиционните форми на обучение, може да се реализира в следните направления:

1. Разширява се познавателният контекст при разглеждане на проблема, осмисля се неговата значимост в по-широка практическа, природонаучна или социокултурна рамка; в неговата цялостност.

2. Стимулира се процесът на създаване на интегративни взаимодействия в обучението.

3. Създават се възможности за включване и разширяване на сетивната основа на обучението и на индивидуалния опит (емоционален, познавателен, социален), което е от още по-голямо значение при изучаване на природната и обществената среда.

4. По-ефективно и субектно насочено се формират отношения, интереси и желание за лична изява; предизвикват се себеутвърждаващи преживявания като усърдие, съпричастност, увлеченост и удовлетвореност.

5. Насърчава се екипната форма на работа – изграждат се умения за работа в екип и за осъществяване на познавателен обмен и комуникация.

6. Създават се предпоставки за “отваряне” на обучението в два аспекта: първо - процесът на обучение остава отворен, интересът към темата не приключва с учебния час;

7. Учениците излизат от класните стаи и училището; насърчава се привличането на експерти по разглежданите проблеми, родители; стимулира се естествено и необходимо взаимодействие между учениците и обществото.

Моето мнение е, че това е един от методите, който най-силно може да предизвика промяна в културата на преподаване, предполага сътрудничество както между учениците, така и между тях и учителя, който често е в ролята на фасалитатор. Обратната връзка, която учителят периодично дава е конкретна, полезна, позитивна.

Спецификата на условията на живот в малките населени места на територията на Община Тутракан, нагласите и очакванията на хората, особеностите на обществената и семейната среда, както и индивидуалните характеристики на всяко дете и ученик обуславят необходимостта от реализирането на конкретни мерки. Подкрепата на личностното развитие в системата на предучилищното и училищното образование, осъществявана от образователните институции /детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, специализираните обслужващи звена/ се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики.

- Повишаване на капацитета и квалификацията на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал, вкл. образователните медиатори за работа в мултикултурна образователна среда.

- Насърчаване създаването на училищни общности, в които ученици, родители, учители и лидерски екип развиват умения за ефективно и равноправно взаимодействие в мултикултурна образователна среда.

- Застъпване на механизми на интеркултурното образование и възпитание, формиращи толерантност и запазващи културната идентичност.

Програма „Образование“ 2021-2027 г. е един от основните инструменти за реализиране на приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030 (НПР 2030) както и на стратегическите цели, определени в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030) и Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 г.

Интервенция: „Създаване на условия за по-добра образователната интеграция на деца и ученици от уязвими групи в малки населени места“.

- Бенефициенти: Община Тутракан, НПО, Читалища, Училищни настоятелства, Партньорства.

Интервенцията е в съответствие с Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ (П1), специфична цел по чл.4, §1, буква „й“ от Регламент (ЕС) 2021/1057 „Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности като ромите“. Програмите Еразъм +; Хоризонт Европа; Интеррег VI-A Румъния - България 2021-2027 и Интеррег „Дунавски регион“ 2021-2027, дават възможности за равен достъп до приобщаващи и качествени услуги в областта на образованието, обучението и ученето през целия живот. Развитие на достъпна инфраструктура, включително чрез насърчаване на устойчивостта на образованието и обучението от разстояние и в електронна среда, са много ценни за младите хора и тяхната уседналост. Грижата за подрастващите е важен приоритет на цялото общество, гарант за успех и подобряване на качеството на живот в Р България.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)
2. Споразумение за партньорство на Република България 2021-2027
3. План за интегрирано развитие на община Тутракан
4. Общински план за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. на Община Тутракан;
5. Денев, Д. Педагогически основи на съвременните образователни технологии
6. Колишев, Н. (2008) Педагогическите умения на учителите: Теоретични модели, Захарий Стоянов
7. Колишев, Н. (2018) Теория на педагогическите умения на учителите. С.: Захарий Стоянов. Цитиран в: Богданова, С. Интерактивни методи и техники в начален етап на обучение.
8. Сотиров, Ч.; Пейчева, Й. ”Образователни технологии” ISBN 978-619-201-200-7, Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 2017